

DE KWESTIE

OPINIE

Vrees aanjagen

Sinds de Israëlische aanval op de Islamitische Revolutionaire Garde (IRGC) zoekt Teheran naar de Israëlische spionnen. Ze hebben al een aantal mensen opgehangen. Een aantal ayatollahs beschuldigt djinn's (boze geesten) van samenwerking met Mossad. De succesvolle Israëlische operatie was zonder wezenlijke steun van Iraniërs in Iran niet mogelijk geweest. Wie deze Iraniërs (volgens deskundigen een paar duizend) zijn, weet niemand.

Zij gaven informatie over opslagplaatsen van ballistische raketten en hun lanceerinstallaties, over commandanten van de IRGC en over de radarinstallaties door aan Israël. Ook melden de deskundigen dat een deel van de goed getrainde Iraniërs opereerde binnen kleine commandogroepen wijdverspreid in Iran. In Teheran, Isfahan en Qom waren al meldingen van de inzet van kleine drones. De inzet van kleine drones in de steden veroorzaakt chaos (en afleiding) binnen IRGC.

Een goed voorbereid Israëlisch plan is meestal doeltreffend. Voor het rekruteren van informanten en agenten heeft Tel Aviv een paar jaar nodig gehad. Het resultaat liegt er niet om. Israël raakte het ayatollahsregiem in het hart met de minste nevenschade en schade voor eigen strijdkrachten en diensten. Het laatste boek (een thriller) van René van Rijckevorsel, *Geheime dienst*, laat zien hoe een staat langdurig en nauwkeurig te werk gaat bij het ronselen van spionnen. Ayatollahs lezen te weinig intelligente boeken zoals dat van Rijckevorsel.

Vorige week executeerde de Islamitische Revolutionaire Rechtbank twee mannen op beschuldiging van spionage voor Israël. Een daarvan, Roozbeh Wadi, was een nucleaire wetenschapper. De staatsmedia vertelden niet waar en wanneer hij werd gearresteerd. Maar een dag later toonde de Iraanse staat-tv de bekentenis van Wadi.

Iran heeft spionnen nodig om op te hangen

Volgens de BBC was hij een gepromoveerde natuurkundige. Net als zijn collega's was hij betrokken bij het Iraanse nucleaire project. Twee van zijn collega's zijn bij de Israëlische aanvallen om het leven gekomen. Er zijn ook berichten dat Wadi al een paar maanden eerder, ruim voor de Israëlische aanvallen, was gearresteerd. Zijn bekentenis lijkt al eerder opgenomen te zijn.

Naar alle waarschijnlijkheid was Wadi geen spion. Had Wadi echt met Israël samengewerkt, dan leefde hij nu. Tel Aviv had hem kunnen redden. Als hij wilde leven, had hij dus met Israël moeten samenwerken. Nu denken sommigen die bij geheime projecten van ayatollahs werken dat ze wellicht voor het behoud van hun leven juist met Israël moeten samenwerken.

Anders zouden ze door het regiem gemarteld en gedood kunnen worden bij een spionnenjacht, desnoods als fantasiEspionnen. Het bewijs doet er immers niet toe. Om vrees aan te jagen, moeten ze iemand ophangen. In Iran ontsnapt niemand aan het despotische geweld. Onbewust moedigt het regiem mensen aan om voor hun eigen zelfbehoud met Israël samen te werken.

„Stel dat Trump beide heren voor de rechter sleept, dan zou ik niet graag in hun schoenen staan”, doelt Busato op zijn vakbroeders Jan Derksen en Roel Verheul, die er geen moeite mee hebben de Amerikaanse president van afstand publiekelijk te diagnosticeren met een psychische aandoening.

FOTO ANP/HH

OPINIE VITTORIO BUSATO

Met diagnose op afstand gaat psycholoog te ver

Donald Trump van afstand een narcistische psychopaat noemen; het is maar een voorbeeld. Psychologen die mensen die ze persoonlijk nooit hebben gesproken publiekelijk diagnosticeren met een psychische aandoening, handelen in strijd met hun beroepscode, argumenteert Vittorio Busato, zelf psycholoog. „Sowieso moeten psychologen volgens die code terughoudendheid betrachten als zij in de (social) media uitspraken doen over personen.”

Dr. Vittorio Busato is psycholoog, auteur en journalist.

roepscode is klip-en-klaar en nadrukkelijk bedoeld als leidraad of ethisch kompas voor je professioneel handelen als psycholoog, niet iets waarvan je af

wijkt al naargelang het je politieke voorkeur uitkomt. Stel dat Trump beide heren voor de rechter sleept, dan zou ik niet graag in hun schoenen staan. Er

zijn vaker psychologen door tuchtrechters geschorst voor ongewenste en ongevraagde publieke diagnoses. Het blijft populistische psychologie van de koude grond om als deskundoloog iemand die je nooit hebt gesproken een zwaarwegend psychopathologisch label op te plakken – hoe verleidelijk dat soms ook kan zijn. Het getuigt in het geval van Trump bovendien van weinig professionele discretie jegens de patiënt die hij blijkbaar is en dus juist professionele hulp nodig heeft.

En waar ligt de grens? Mogen ook Trump-stemmers worden 'gediagnosticeerd' met bijvoorbeeld een waanstoornis? Kan een psychopathologisch etiketje worden geplakt op onze geniale diplomaat Mark Rutte die Trump tijdens de laatste NAVO-top nog liefkozend *daddy* noemde?

Geen heilsleer

Bedenkingen tegen publieke figuren die je politiek veracht zijn heel voorstelbaar. Maar uit die bedenkingen dan niet als professioneel psycholoog, maar gewoon als mens of burger met gezond verstand, moreel besef en gevoel voor empathie. Psychologie is geen heilsleer.

Wie als psycholoog desondanks meent dat op basis van wetenschappelijke kennis de machtigste man ter wereld uit zijn ambt moet worden gezet, zou ik bijna zelf publiekelijk als megalomaan willen diagnosticeren.

Genoeg zielkundigen laten zich niet afschrikken door de beroepscode waaraan zij gehouden zijn. Zo typeerde de Nijmeegse klinisch psycholoog en emeritus-hoogleraar Jan Derksen de Amerikaanse president Donald Trump onlangs in *Trouw* nog als een 'sadistische psychopaat die zo snel mogelijk uit zijn ambt moet worden gezet'. Derksen acht zo'n professioneel oordeel ethisch volstrekt gerechtvaardigd 'gelet op de enorme ravage die deze man aanricht'.

Naast de nodige kritiek uit de beroepsgroep kreeg Derksen op LinkedIn steun van onder meer bestuurder en verandermanager Roel Verheul, voormalig hoogleraar Persoonlijkheidsstoornissen aan de Universiteit van Amsterdam. Voor de door Derksen op afstand gestelde 'diagnose' zou inderdaad meer dan genoeg bewijs zijn. Sterker, Verheul vindt het zelfs 'de plicht van wetenschappers om hun kennis toe te passen en wereldkundig te maken'. Want: 'Het is angstaanjagend om te zien hoe deze gevaarlijke gek de wereld in korte tijd naar de knoppen helpt!'

Beroepscode

Door zich in hun – overigens alleszins begrijpelijke – afkeer van Trump op hun psychologische deskundigheid te beroepen, bewijzen Derksen en Verheul het vakgebied evenwel bepaald geen dienst. De be-